کورتە وەڵام / 8 دیسان شەڕی موسڵ و بەهەدەرچونی خوێنی پێشمەرگە!

کامیل ژیر

سایتی کوردستانی نوێ 2016/9/26 لەزمان بەڕێز فەرید ئەسەسەردەوە، ئەڵێ: هەرێم بۆ بەشداری لەشەڕی موسڵدا ژمارەیەک پێشمەرجی هەبوە، بەڵام هیچی بۆ نەچۆتەسەر، کەچی هەر بەشداری ئەو شەڕەش ئەبێ!

*

دیارە کورد هیچ پەندێکی لە ئەبو موسلیمی خۆراسانی وەر نەگرتوە کە بە خوێنی هەزاران کورد دەوڵەتی ئەمەویی لەناوبردو رادەستی ئەباسییەکنی کرد!

هیچ پەندێکی لە سەلاهەدینی ئەیوبی وەنەگرتوە کە هەزاران لاوی کوردی بەکوشتدا بۆ دەرکردنی خاچپەرستەکان لەقودس! ئەنجامیش بەوە شکایەوە کە سەدان هەزار کورد لە فەلەستین و ئەردەن و سوریاو لبنان و میسرو سۆدان، لەناو ئەرەبدا توانەوە! دواییش هەر ئەو خاچپەرستانە بە پەیمانی سایکس بیکۆ، یەک بە هەزار تۆڵەی کارەکەی سەلاهەدینیان لە کورد کردەوە!!

هیچ پەندێکی لەوەش وەرنەگرتوە کە دوای دروستبونی کۆماری تورکیا، ئەتا تورک دەستێکی بە پشتی کوردا داو یۆنانییەکانی بە خوێنی هەزاران کورد لەتورکیا دەرکرد، جگە لەوەی بەشی زۆری کوشتاری ئەرمەنییەکانی بە سوارەی هەمیدییە کردو گەلێ نمونەیتر.

نا! نەکەی بەڕێز سەرۆکی هەرێم، تۆش لەپێناوی هیچدا، هەزاران رۆڵەی کورد بەکوشت بدەی!. ئەگەر تەنیا لەپێناوی ئەو برە پارەیەدا کە ئەمریکا ئەیدا بەپێشمەرگە، پێشمەرگە بەکوشت ئەدەی!؟ ئەوا مێژو لێتخۆشنابێ. یا ئەگەر بەڵێنێکت بە ئەمریکا داوەو لات نەنگە لەو بەڵێنە پەشیمانبیتەوە وەک نەرێتیکی ئەشایری!؟ ئەوا رێگە زۆرە بۆ ئەوەی ئەو شەڕە خۆ کوژیە نەکەی. ئەتوانی بە نهێنی بەرپرسێ هێزەکانی 70 و 80 راسپێری ئەوان بڵێن ئێمە ئەو شەڕە ناکەین لەپێناوی هیچدا، بەوە تۆ بە بەردێک 4 چۆلەکە ئەکوژیت.

یەکەم: لە بەڵێنشکێنی رزگارت ئەبێ. ئەڵێی من ئەمویست و ئەوان نەیانکرد.

دوەم : یارمەتییە داراییەکەی ئەمریکا بەردەوام ئەبێ بۆ پێشمەرگە، چونکە ئەو ئەڵێ تا لەناوبردنی دائش. دائشیش بێ پێشمەرگە لەناونابرێ.

سێیەم: خوێنی پێشمەرگە بەهەدەر ناچێ.

چوارەم : ئەتوانی تا دەسپێکردنی شەڕەکە، چەکێکی زۆر بەدەست بخەی.

دوا وتەم ئەوەیە: مانەوەی دائش بە مەمرەو مەژی، بۆ کورد بە سودە نەک زیان. چونکە بەو هۆیەوەیە ئێستا ئێسکی کورد تۆزێک سوکە. کە دائش نەما، دەیان رێکەوتننامەیتری لۆزان و جەزائیر، دێنە ئاراوەو ئەوەی هەشمانە لە گۆڕئەنرێ!!.

فەرمون ئەمەش دەقی نوسینەکەی ئەسەسەرد:

شەڕی موسڵ و مەرجەکانی هەرێم فەرید ئەسەسەرد 26/9/2016

بەبێ ئەوەی هیچ رێککەوتنێکی سیاسی، وەك هەرێم دەیویست، سەبارەت بە شێوەی بەڕێوەبردنی پارێزگای نەینەوا پاش رزگارکردنی لە داعش، بێتە دی، هەرێم رەزامەندیی لەسەر بەشداری کردن لە ئۆپەراسیۆنی رزگارکردنی موسڵ نیشاندا. رەزامەندییەکە خۆی لەخۆیدا لاوازیی دیپلۆماسیەتی هەرێم دەردەخا، چونکە هەرێم پێشتر نەیدەویست بەبێ مەرج بەشداری لە ئۆپەراسیۆنەکەدا بکات. دواتر، هیچ مەرجێکی سەرەکیی بۆ نەچوە سەرو وردە دەستبەرداری یەك بەیەکی مەرجەکانی بوو.

لە ڕوی ئاسایشی نەتەوەیەوە، هەرێم بە دورکەوتنەوەی داعش لە سنورەکەی، بڕێکی زۆرتری سەقامگیری بۆ خۆی دابین دەکاو لە هەڕەشەی بەردەوامی تیرۆر رزگاری دەبێ. ئەم ئامانجە بە بەشداریکردن بەشداری نەکردنی هێزی پێشمەرگە هەر دەهاتە دی. بەڵام، لەلایەکی ترەوە، پێشنازکردنی چەردەیەك مەرج لەلایەن هەرێمەوە، ئەو دەرفەتەی بۆ ڕێکهێنا کە بەرامبەر بە وازهێنان لەو مەرجانە، مووچەی هێزی پێشمەرگە تا دوای تەواوبونی ئۆپەراسیۆنی موسڵ دابین بکات.

هەرچەند رەزامەندیی ئەمریکا لەسەر دابین کردنی ئەو موچەیەی هێزی پێشمەرگە کە حکومەتی هەرێم پێی دابین ناکرێ، خۆی لە خۆیدا بایەخی خۆی هەیەو لە هەلومەرجی قەیرانی داراییدا هەر دەبێ بە دەستکەوت بژمێردرێ، بەڵام ئەو زیانەی کە بە وازهێنانی هەرێم لە مەرجەکانی بەری کەوتووە، گەورەترە لە دەستکەوتی دابین کردنی مووچەی هێزی پێشمەرگە بۆ چەند مانگێك .

هەرێم دەیویست پێش ئۆپەراسیۆنەکە رێککەوتنێکی سیاسی سەبارەت بەشێوەی بەڕێوەبردنی تەواوی پارێزگای نەینەوا بێنێتە دی کە تێیدا هەرێم رۆڵێکی کاریگەری لە بەڕێوەبردنی پارێزگاکە بە هاوبەشی لە قۆناغی یەکەماو لە دیاری کردنی چارەنوسیدا لە قۆناغی دووەم ا هەبێ. بەڵام ئەم پێشنیازە لەلایەن بەغداو بەشێکی گروپەکانی پارێزگاکەوە رەت کرایەوەو ئەمریکییەکانیش بەدڵیان نەبوو، بەتایبەتی کە گومان هەبوو هەندێ لایەنی دەرەکیو هەندێ گروپی ناو موسڵ بتوانن رێککەوتنەکە بە ئاراستەیەکی خراپدا ببەن. سەرباری ئەوەی کە رێککەوتنە پێشنیازکراوەکە دەسەڵاتێکی ئەوتۆی بۆ ئەنجومەنی پارێزگای نەینەوا نەدەهێشتەوەو رەوشێکی ئاڵۆزی لە پارێزگاکەدا دەهێنایە دی.

هەرێم بیرۆکەی دابەشکردنی نەینەوای بەسەر چەند پارێزگایەکدا هێنایە پێشو لەم رووەوە زۆر بە تەنگ ئەوەوە بوو پێش رزگارکردنی موسڵ پارێزگای تازە لە سنوری پارێزگای نەینەوا پێك بهێنرێ. کاتێك ئەم پێشنیازە رەت کرایەوە، هەرێم هەموو هەوڵەکانی لەسەر ئەوە چڕ کردەوەکە بەڵێنی پێ بدرێ کە دەمو دەست پاش رزگارکردنی موسڵو پێش ئەوەی پارێزگاکە ببێ بە هەرێم، دەست بە دابەش کردنی پارێزگاکە بکرێ. بەڵام هەرێم هیچ بەڵێنێکی لەو ڕەی پێ نەدرا. پێشبینی دەکرێ نەینەوا پاش رزگارکردنی، هەنگاو بۆ دروست کردنی هەرێم بنێ. لە دۆخێکی وادا قەزاکان بەشێوەیەکی ئۆتۆماتیکی دەبن بە پارێزگا بەڵام ئەوسا مافی ئەوەیان نابێ یەکلایەنە پریار لە جیابونەوە بدەن. هەرێم زۆرتر مەبەستی بوو دوو پارێزگا، یەکێك لە شنگالو ئەوی تر لە دەشتی نەینەوا لە قەزاکانی شێخانو تلکێفو قەرەقوش پێك بهێنرێ.

ئەو رێککەوتنەی کە هەرێم لەگەڵ وەزارەتی بەرگریی ئەمریکا واژۆی کردووە، ئەوە بەسەر هێزی پێشمەرگەدا دەسەپێنێ کە پاش شەڕەکە لە هەموو زەوییەکان بکشێتەوە. ئەمەش پێچەوانەی لێدوانەکانی لەمەوبەرە کە تێیدا دەوترا هەر زەوییەك هێزی پێشمەرگە بە خوێن بیگرێ، نادرێتەوە.

هەرێم هەر لە سەرەتاوە دژی بەشداریکردنی حەشدی شەعبی وەستایەوە بەڵام لە کۆتاییدا دستی لەم مەرجە هەڵگرت. پێشی خۆش نەبوو، هێزی پێشمەرگە ملکەچی سەرکردایەتیی هاوبەشی ئۆپەراسیۆنەکە بێ بەڵام ئەمریکییەکان هانیان دا پێ لەسەر ئەم مەرجە دانەگرێ.

دوو گروپ بەشداری لە ئۆپەراسیۆنی موسڵدا دەکەن کە هەولێر حەز ناکا بەشداری بکەن، یەکێکیان هێزەکانی حەشدی ئێزدییەکانەو ئەوی دیکە هەندێ یەکەی پەکەکەیە. سەرباری ئەوەی کە گروپەکەی نوجەیفیو لە پشت ئەوەوە هەندێ لایەنی ناو هەرێم، هەوڵی لێبراوانەیان بۆ بەشداری پێکردنی هێزە تورکییەکانی سەربازگەی بەعشیقە دا، بەڵام هەوڵەکەیان هیچی لێ سەوز نەبوو.

لە ئۆپەراسیونی موسڵ ئومێدێکی زۆر لەسەر تواناى شەڕکەرانەی هێزەکانی نوجەیفی هەڵناچنرێ. هێزی پێشمەرگەش، بە پێچەوانەی ئەوەی کە هەولێر دەیویست، زۆرتر رۆڵی پشتیوانی پێ سپێردراوەو سنوری جموجوڵی بۆ دیاری کراوە، وا دانراوە کە تەنها لە کاتی پێویستدا رێی پێ بدرێ بچێتە ناو موسڵ، دواتریش هەر ت داوای لێ کرا دەبێ چۆڵی بکات.

ـەڕی موسڵ شەڕێکی چارەنوسسازەو پاش یەکلابونەوەی دەبێتە مایەی کردنەوەی چەند فایلێکی هەستیار لەوانە فایلی دەست تێکەڵاوکردن لەگەڵ داعش لەکاتی گرتنی موسڵ لە ساڵی 2014 و فایلی کەمتەرخەمیی لایەنە پەیوەندیدارەکانی پارێزگاکەو فایلی چۆڵ کردنی شنگالو چەند فایلێکی دیکەی هەستیار. ـە بەم واتایە دێت کە رزگارکردنی موسڵ لێی رادەبینرێ شەڕی سیاسیی گەورەی لێ بکەوێتەوە کە بەدڵنیاییەوە کاریگەری زۆری لەسەر تەواوی پرۆسەی سیاسی دەبێ.